

Pradziadkowie nowoczesnego samochodu

Niecodzienna wizyta — Przejazdka 40-letnim autem — W oryginalnym muzeum — Zmudne poszukiwania — Nocny lot dokoła wieży Eiffla — Wściekły szofer

Paryż, w lutym.

Na spokojnej ulicy przy której mieszkałam, rozległ się raptem jakiś przeraźliwy hałas.

— Tu-tu-tu! Tu-tu-tu! Pam-pam-pam!

Co to za rozklekotana maszyna, pomyślałam, nie przerywając czytania. Ale jak na złość owa „dynda“, dysząc i hucząc bez przerwy, zatrzymała się przed moim parterowym oknem. Nie

Samochód marki „Hurtu“ z r. 1895

było rady: wyjrzałam i... parsknęłam śmiechem.

Miałam przed sobą „luksusowy“ samochód z roku 1900, a w nim moich znajomych w ubiorach z tejże epoki.

Oniemiałam. Co prędzej wybiegłam na ulicę, by obejrzeć ten niecodzienny antyk. Jest to tzw. „vis-à-vis“ de Dion sprzed 39 lat. Po prostu zwykły wolant z jakąś żelazną norką w środku, oparciem z drzewa, dwiema latarniami jak ongiś przy powozach, trąbka niczym u myśliwego. Z drugiej strony... koszyk na parasolki i parasole, podobne do tych, które już dziś oglądamy tylko na fotografiach.

Moja znajoma śmieje się z mego zaciekawienia i chcąc mnie jeszcze bardziej zaintrygować proponuje:

— A może zechciałaby pani wypróbować mojego landa? A może chce pani zobaczyć dziadka tej maszyny?

Propozycja była zbyt nęcąca. Nie trzeba mi więc było powtarzać dwa razy. Zarzuciłam na ramiona pelerynkę, najbardziej przystosowaną do epoki naszego pojazdu i dalejże w drogę. Ulica Vineuse jest nieco pochyla, więc zjechaliśmy łatwo. Towarzyszył nam w dalszym ciągu ten sam piekielny hałas, który mnie przed chwilą od książki oderwał. Zdaje się, że nigdy nie miałam tyle powodzenia w mojej dzielnicy co z wysokości samochodu z przełomu naszego wieku. Siedząc jednak z tyłu wciąż odnosiłam wrażenie — zwłaszcza, gdy „mknęliśmy“ z szybkością 20 km na godzinę — że jeszcze moment, a spadnę. Nie najechaliśmy jednak nikogo, ale zajechaliśmy z tyłu policjantowi, trąbiąc niemilośnie. Już się odwrócił, by zgromić impertynenckiego szofera i może nawet karę wymierzyć za... zbyt powolną jazdę. Na widok jednak naszego samochodu wypadła mu z ręki nie tylko biała pałka, którą reguluje ruch, ale rozszerzyły się w uśmiechu usta od ucha do ucha.

— Ne vous faites pas écraser ancêtre (Nie daj się dziadku najechać!) — wykrzyknął dobrodusznie.

„Dziadek“ tymczasem posuwał się dalej z wielką godnością. Zajechaliśmy przed garaż p. Grandseigne'a w którym oczekiwała mnie inna niespodzianka. Po chwili bowiem p. Grandseigne wyjechał zeń na starszym jeszcze samochodzie z roku... 1895! Jest to nadzwyczajnie ciekawy model „Hurtu“ o motorze 4 HP Bentza, który ma zamiast kardana — skórzane pasy. Na nim to właśnie p. Grandseigne zdobył swego czasu laury zwyciężając

w raidzie do Rambouillet przed 4 laty i otrzymał nagrodę w postaci złotego medalu.

— Gdzie Pan jednak znalazł te antyki?

— To cała historia. By je zdobyć, objechałem kilka departamentów i nie wiem ile majątków. Moje „vis-à-vis“ z 1900 r. wykryłem w Magny-en-Vexin u... pewnego kołodzieja, pod więzami chróstu. Samochód ten należał ongiś do syna właściciela zamku tej miejscowości, który odbywał służbę wojskową w Evreux. Ponieważ był to wielki elegant, więc co wieczór po odbytej służbie szofera i lokaja przyjeżdżał po swego pana na tym antyku, jak go pani nazywa, a który wówczas był wyrazem nie tylko szyku, ale i szybko-

młodszych lat. Urodziłem się w Harze. Tam co roku przybywał prezydent Faure na urlop. Przyjaźniłem się wówczas z synem kapitana statku transatlantyckiego. Posiadaliśmy obydwaj pierwsze welocypedy i codziennie popołudniu, gdy powóz prezydenta wyjeżdżał na spacer, eskortowaliśmy go. Feliks Faure znał nas i z nami rozmawiał. Pamiętam do dziś dnia jego popielaty kapelusz i białe rękawiczki. Już wtedy lubiłem manipulować przy kierownicy. Powołanie to miałem widocznie od dziecka.

— Jakto, zapytuję, przecież jest pan dyrektorem wielkich gorzelnii w Lisieux, co chyba nie ma nic wspólnego z mechaniką.

P. Grandseigne uśmiecha się me-

De Dion „vis a vis“ z roku 1900

ści. Natomiast mój pojazd „Hurtu“ z 1895 r. nie spał beczynnym, służył bowiem gospodarzowi pewnej małej fermy za motor do domowego tartaku.

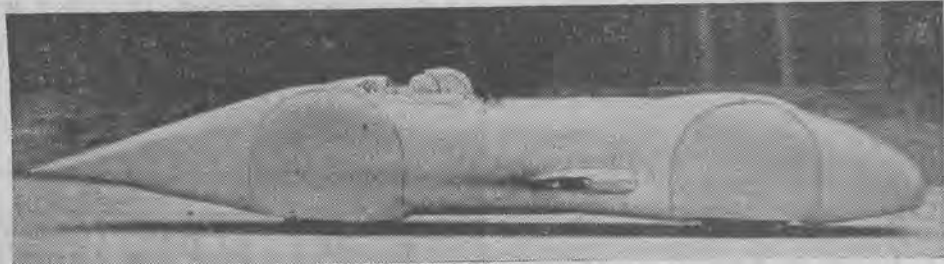
Nie mogę pani opisać mojej radości, gdy znalazłem się wreszcie w posiadaniu tych maszyn. Wtedy to jednak dopiero zaczęła się praca nie laża: trzeba bowiem było zrekonstruować wiele części, a co ważniejsze doprowadzić motor do porządku, by zechciał się w ogóle poruszać.

— No to pan wzbogacił pięknymi okazami swoje maszynowe muzeum — mówię śmiejąc się.

— Niech pani nie kpi z mojej manii kolekcjonerskiej. Przysnaję, że maszyny są moją pasją i to już od naj-

lancholijnie i powiada:

— A no! Trza żyć. Proszę nie zapominać, że byłem przed wojną lotnikiem. Dokonałem zresztą 11 lutego 1911 pierwszego lotu nocnego dokoła wieży Eiffla i przygotowałem wypra-

Nowoczesny boolid na trasie wyścigu

„O królu, który pochowany został w złotej trumnie i w złotej koronie”

Ziemia Kaliska kryje zazdrośnie trumnę Mieczysława Starego

(Od własnego korespondenta)

(r) Kalisz, miasto 16-tu mostów, miasto niestrudzonej energii twórczej ludności polskiej, kryje jednocześnie wiele pamiątek zamierchłej przeszłości.

Tajemnice dawnych wieków czekają na badaczy i odkrywców, czekają na odpowiednie fundusze, potrzebne dla poszukiwań naukowych.

Niewiele jest miast w Polsce, gdzie tak silnie odczuwa się łączność dnia dzisiejszego z przeszłością — jak właśnie w Kaliszu. Każda wiosenna orka podmiejskich pól wydobywa z ziemi nowe pamiątki. Wykopaliska te pochodzą nawet z czasów rzymskich. Kalisz bowiem znany był już wówczas pod mianem Calisii i stanowił ważny ośrodek na szlaku handlowym. Tędy, wśród bagien i moczarów, szły karawany rzymskie poszukujące bursztynu na wybrzeżach Bałtyku.

Wśród miejscowej ludności przechowują się do dziś dnia legendy o owych zamierchłych czasach. Bohaterami ich są królowie polscy, którzy często gościli w Ziemi Kaliskiej, słynni biskupi i tak bardzo czczony św. Wojciech, który tu nauczał wiary świętej.

Jedną z prastarych legend mówi o królu, który w starożytnym Kaliszu pochowany został w „złotej trumnie, ze złotą koroną na głowie“. Legenda nie wymienia wprawdzie jego imienia, lecz stare zapiski historyczne pozwalają sądzić, iż legendarną postacią

króla jest Mieczysław Stary, pochowany na terenie starego Kalisza.

Mieczysław Stary był jednym z głównych budowniczych dawnego Kalisza. Prastary ten gród leżał na miejscu, gdzie obecnie znajduje się Zawodzie, Stare miasto i Rypinek. Boleśław Pobożny, widząc, iż Kalisz przez swe położenie narażony jest na ciągłe epidemie, przeniósł miasto z bagien i moczarów na suchą wyspę okoloną wodami Prozny. Do dziś dnia znajduje się tutaj śródmieście Kalisza.

W starożytnym Kaliszu Mieszko wznosił kościół św. Pawła, który wkrótce, dzięki jego staraniom, otrzymał godność kolegiaty.

Po niezbyt szczęśliwym panowaniu, podczas którego niszczyły miasto liczne najazdy wroga, epidemie i waśnie wewnętrzne, Mieczysław Stary pochowany został w kolegiacie św. Pawła. Wraz z nim pochowano również syna jego księcia Odon. Według zapisków historycznych Mieszko pochowany został w srebrnej trumnie, która w legendzie zastąpiona została — złotą.

Czas niszczył kościół św. Pawła. Królewskie groby pokryte zostały rumowiskiem, a ziemia skryła je zazdrośnie...

Pamięć jednak, w postaci legendy, przetrwała i pozostała wśród ludu...

Na miejscu, gdzie niegdyś przed wiekami wznosił się wspaniały kościół św. Pawła, dziś stoi prastary,

Daleki praprawnuk welocypedu z specjalną maską na torze wyścigowym

wę Blérieta poprzez kanał La Manche. W różnych próbnych lotach zostałem jednak sześciokrotnie i to bardzo ciężko ranny.

Wybuchła wojna. Wskutek ran nie mogłem pójść na front, ale zmobilizowany w Paryżu zostałem generalnym dyrektorem firmy „Voisin“, zajmując się specjalnie działem samolotów bombardujących. Do dzisiejszego dnia interesuję się też lotnictwem i w ogóle mechaniką.

Ponieważ panią moje kolekcje tak zajmują, to pokażę pani jeszcze inny okaz.

Wchodzimy do muzeum-garażu. I co widzimy? Co to za cudak na 3 kołach z kominem.

— Jest to welocyped z 1885 r. Widzi pani ten mały komin? Rzuciło się węgiel drzewny, a para i dym wychodził dużym. Nie potrzebuję dodawać, że w swoim czasie tj. w 1885 r. dosiadałem z dumą tego „apokaliptycznego“ dla obecnych generacji roweru.

Opuszczamy z żalem to rzadkie muzeum. Bierzymy taksówkę. Zupełnie niepotrzebnie leci wariacko. Zaczynamy żałować powozu sprzed 30 laty i mimowoli myślę, że Paweł Morand miał rację mówiąc, iż przyjdzie jeszcze chwila w której tylko pracujący ciężko będą mieli samochody, a ludzie bogaci porwąć do powozów i koni.

Qui vivra — verra!

chylący się już krzyż. W pobliżu znajdują się cztery, symetryczne wzgórza. Stał tu niegdyś zamek książęcy. Niewiadomo dlaczego okolice ludność nazywa te wzgórza górami szwedzkimi.

O prawdziwości zapisków kronikarskich świadczą wykopaliska. W historycznych miejscach znaleziono kropielnicę romańską i szereg ciosanych głazów pochodzących według wszelkiego prawdopodobieństwa z ruin kolegiaty św. Pawła.

W skarbcu dzisiejszej kolegiaty św. Józefa znajduje się cenny dar Mieczysława Starego — zabytkowa srebrna patyna. Przeniesiona ona została z kościoła św. Pawła na Zawodzie.

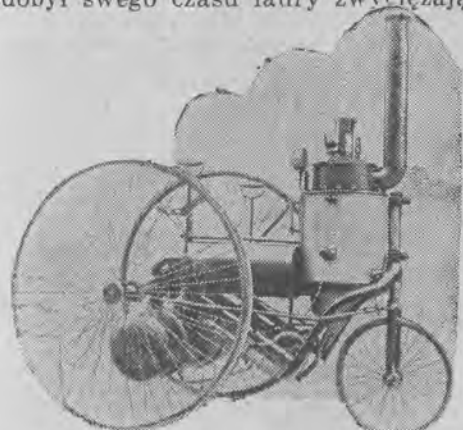
Odkrycie ruin kolegiaty św. Pawła i zamku książęcego nęciło już zaborców, którzy jednak nie przeprowadzili systematycznych robót archeologicznych.

Na wiosnę r. mają być rozpoczęte racjonalne poszukiwania, które przypuszczalnie odkryją wiele tajemnic starego Kalisza.

Ludność miejscowa nie wierzy jednak, by ziemia zwróciła „złotą trumnę“, którą tak zazdrośnie kryła przez wieki... Z.

Głuchy absolwent Akademii Rolniczej

(r) W tych dniach na uniwersytecie lotewskim uzyskał dyplom absolwenta wydziału rolniczego zupełnie głuchy „słuchacz“ z wynikiem celującym. Jest to 25-letni syn wieśniaka, który mimo swej ułomności w przeciągu 7 lat ukończył studia. Młody rolnik w dodatku sam uprawia ziemię ojcowską. Nauczył się on z biegiem lat odczytywać słowa ze składu ust i mógł korzystać ze wszystkich wykładów i brać udział w seminariach i ćwiczeniach na równi z innymi studentami.

Welocyped parowy z roku 1885

Socjalistyczny Zarząd Miejski w Łodzi

zatwierdzony przez p. premiera Składkowskiego

Łódź, 26. 2. — Wedle informacji agencji „Iskra”, premier Składkowski zatwierdził nowo wybrany socjalistyczny Zarząd Miejski, składający się z prezydenta Kwapińskiego, wiceprezydentów Walczaka, Szewczyka i Purtała, na przeciąg jednego roku. Nowy Zarząd Miejski ma objąć urzędowanie jeszcze w bieżącym tygodniu.

W związku z zatwierdzeniem Zarządu Miejskiego odbyło się w dniu wczorajszym zebranie frakcji radzieckiej PPS i „Bundu”, na którym omawiano poprawki, jakie socjal-żydowska większość zamierza wnieść do preliminarza budżetowego miejskiego na rok 1939/40, opracowanego przez dotych-

czasowy Zarząd Miejski. Przedstawiciele żydowskiego „Bundu” wysunęli daleko idące żądania w kwestii przywrócenia szeregu subwencji i dotacji na rzecz stowarzyszeń i instytucji żydowskich, jak również wysunęli wniosek co do przyznania nowych subwencji dla organizacji sportowych i kulturalnych żydowskich, dotychczas nie korzystających z pomocy miejskiej.

Provizoryczny szkic poprawek przewiduje dość wydatnie podwyższenie globalnej sumy wydatków z preliminarza budżetowego, mimo, że socjal-żydowska większość skreśliła wszelkie subwencje na instytucje nie cieszące się sympatią marksistów.

Zjazd rzemieślników w Toruniu

Żądania rzemieślników pomorskich — Rezolucja w sprawie losu Polaków w Gdańsku

Toruń. (Tel. wł.) Wczoraj odbył się doroczny walny zjazd Związku Rzemieślników Samodzielnych Chrześcijan z całego Pomorza przy udziale 93 delegatów kół oraz licznych gości.

Obradom w sali „Tivoli” przewodniczył p. A. Szulc. Po referacie p. Grobelnego na temat spraw rzemieślniczych, zarząd złożył sprawozdanie z działalności i zyskał absolutorium. Zjazd dokonał zmian statutu, w którym najważniejszą zmianą jest wprowadzenie rad rzemieślniczych przy kołach oraz naczelnej rady wojewódzkiej przy zarządzie Związku. Następnie wybrano nowy zarząd wojewódzki. Prezesem wybrano p. Grobelnego z Grudziądza, wiceprezesami pp. Franciszka Wiencka z Torunia, Godka z Bydgoszczy i Nogowskiego z Grudziądza, sekretarzem p. Pahlkego z Grudziądza,

skarbnikiem p. Poznańskiego z Grudziądza.

Zjazd uchwalił szereg rezolucyj, w których rzemieślnicy m. i. domagają się zwalczania nielegalnych warsztatów, uznania rzemiosła jako oddzielny dział produkcji, zahamowania etatyzmu i przeciwdziałania konkurencji rzemiosła ze strony zakładów państwowych i samorządowych, uregulowania kwestii czasu pracy w rzemiośle, zmiany ordynacji wyborczej do izb rzemieślniczych itp. Zjazd uchwalił również ostrą rezolucję w sprawie losu Polaków w Gdańsku.

Wreszcie zjazd uchwalił ustanowić specjalną odznakę dla rzemieślników zrzeszonych, do używania jako godeł na sztydach, oraz do noszenia w klapie ubrania.

Po harmonijnych obradach zjazdu odbył się wspólny obiad.

Przed pomorskim zjazdem inteligencji katolickiej

Bydgoszcz. (KAP) W pełnym toku znajdują się przygotowania do zjazdu inteligencji katolickiej z terenu Wielkiego Pomorza. Zjazd organizuje bydgoskie Koło Kultury Katolickiej. Biorą w nim udział członkowie Tow. Piotra Skargi diecezji chełmińskiej, oraz duchowieństwo, nauczycielstwo i działacze Akcji Katolickiej z archidiecezji gnieźnieńskiej i diecezji włocławskiej.

Zjazd, którego termin ustalono na sobotę 11 i niedzielę 12 marca, wzbudził żywe zainteresowanie w społeczeństwie pomorskim. Komitet organizacyjny (Bydgoszcz, Gdańska 30) uzyskał już zgłoszenia z następujących miast

Pomorza: Toruń, Gdynia, Grudziądz, Inowrocław, Tczew, Włocławek i Nieśzawa. Ogółem spodziewany jest przyjazd 200 osób ze wszystkich ośrodków miejskich i wiejskich Pomorza. Uczestnicy zjazdu mają prawo do bezpłatnego powrotu do miejsca zamieszkania.

Inauguracja i obrady zjazdu odbywać się będą w auli gimnazjum im. Kopernika. Referaty wygłoszą przedstawiciele myśli katolickiej w Polsce: ks. biskup Gawlina, St. Miłaszewski, prof. Tatarkiewicz, ks. prał. Kirstein, ks. prof. Gronkowski, doc. Stojanowski. W ramach zjazdu otwarta będzie wystawa książki katolickiej i sztuki religijnej.

Zjazd Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu

Toruń. (Tel. wł.) Odył się w niedzielę doroczny zjazd Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu, pod przewodnictwem p. Alojzego Melerskiego, prezesa oruńskiej Korporacji Kupców.

Po sprawozdaniu zarządu wywiązała się obszerna dyskusja, w której głos zabierało wielu delegatów, mówiąc o bołączkach handlu polskiego na Pomorzu. P. Czarnota - Bojarski z Wąbrzeźna wskazał na upośledzenie handlu polskiego na Pomorzu. Zarządowi udzielono absolutorium.

Plan pracy na rok przyszy omówił mgr Michalik. P. Hamerski omówił sprawę egzaminów uczniowskich, a p. mgr Keller z Gdyni mówił o nieuczciwej konkurencji i jej zwalczaniu.

Do nowego zarządu wybrano prezesem ponownie p. Tadeusza Marchlewskiego, wiceprezesami zostali pp. Franciszek Hamerski z Torunia i p. Kaczmarek z Inowrocławia. Na zjazd zgłoszono 575 rozmaitych wniosków. Wobec identyczności wielu tych wniosków skumulowano je do liczby 81, które zjazd uchwalił. Z ważniejszych wniosków uchwalonych przez zjazd wymienić należy uchwałę wprowadzenia na wzór Poznania obowiązku utrzymywani astających cen, jako jedyny radykalny środek walki z żydostwem i ich metodami handlowymi.

W przerwie obrad zjazdu miejscowa korporacja kupców podejmowała gości obiadem. Zjazd poprzedziło nabożeństwo w kaplicy ss. elżbietank.

Zebranie „Pracy Polskiej” w Łodzi

Łódź, 26. 2. — W niedzielę w sali przy ul. Bandurskiego 9-11, odbyło się zebranie organizacyjne Związku Zawodowego „Praca Polska”, przy udziale około 600 osób. Sprawozdanie z działalności dotychczasowej Rady Miejskiej wygłosił prezes zarządu okręgowego „Pracy Polskiej” Henryk Szulc, omawiając szczegóły postępowania większości żydo - socjalistycznej, która na posiedzenie komisji finansowo-budżetowej przegłosowała wszystkie wnioski radnych Obozu Narodowego, zmierzające do poprawienia bytu najbardziej potrzebujących Polaków naszego miasta. Przemówienie p. Szulca przyjęto burzą oklasków.

Ofiary bójek

Łódź, 26. 2. — Na ul. Napiórkowskiego doznał połamania żeber i ran głowy 21-letni Stanisław Pałczewski (Kraszewskiego 32). Drugi uczestnik bójki, Wacław Kowalski (Nowozarzewska 25), odniósł lżejsze obrażenia.

Przy zbiegu ulic Limanowskiego i Białej przechodnie znaleźli leżącego w stanie nieprzytomnym 19-letniego Tadeusza Brzózki (Pułaskiego 14). Brzózka odniósł w bójce 5 ran kłutych piersi, oraz kilka dalszych ran głowy i rąk.

Na ul. Zgierskiej 111 furman 25-letni Abram Liebeskind (Krótka 5) pchnięty został kilkakrotnie nożem w pierś i kark.

Na tej samej ulicy został poraniony w bójce tępym narzędziem Józef Nowak (Limanowskiego 12). Michała Kończaka (Łęczyska 32) poraniono ciężko w czasie bójki.

W dalszych 7 bójkach i rozprawach nożowych poraniono 8 osób.

Nędza...

Łódź, 26. 2. — Na ul. Limanowskiego padł z wycieńczenia 77-letni bezdomny Wojciech Śniegot.

Na ul. Łagiewnickiej 98 padł z osłabienia na chodnik bezdomny Stanisław Maciejewski.

W bramie przy ul. Nowozarzewskiej 19 znaleziono nieprzytomnego 36-letniego W. Plocka, bezdomnego i bezrobotnego, który zatrul się nieznanym płynem. Powodem samobójstwa była nędza.

28-letnia Janina Staniszevska (Bednarska 22) zażyła nieznaną truciznę celach samobójczych.

Sędziwy staruszek ofiarą wypadku samochodowego

Tragiczne zderzenie na ulicy Torunia

Toruń. (Tel. wł.) W sobotę w południe na ul. Grudziądzkiej jadący w kierunku śródmieścia samochód osobowy, którym kierował jego właściciel p. Karol Biernatowski, właściciel majtku Mała Turza w pow. dziażdowski z całym impetem wpadł na wyjeżdżający z ul. Wodnej samochód ciężarowy firmy „Woyton” olejarni.

Uderzenie było tak silne, że samochód ciężarowy obrócił się w miejscu o 90 st. Jeden z robotników, znajdujących się na wozie, spadł i odniósł lekkie potłuczenia. Kierowca samochodu ciężarowego p. Białecki, jak również p. Biernatowski wyszli z wypadku cało.

Natomiast samochód p. Biernatowskiego, odrzucony w chwili zderzenia, wpadł na chodnik i najechał na przechodzącego p. Edwarda Elerta, który doznał poważnych kontuzji tak, że musiano wezwać Pogotowie, które odwoziło go do szpitala. P. Elert jest popularną osobistością na terenie Torunia. Jest wóznym Konserwatorium Muzycznego i mimo swego sędziwego wieku, 91 lat, pełni jeszcze swoją funkcję.

„Chrobry” płynie do Polski

(r) Choć burza huczy w kółko nas,
Choć wieje wiatr niedobry,
Nie straszny dla nas burzy czas,
Gdy płynie ku nam „Chrobry”!

Bandere dumnie rozpiął swą,
Na znak, że wnet obali
Najprzeciwniejszy choćby prąd
I najgroźniejsze fale!

I płynie chluba polskich chlub
Na grzbiecie wścieklej piany —
I na stalowy bierze dziób
Burzące się bałwany!

A kiedy minie burzy czas
I nowe słońce wstanie —
„Chrobry” prowadzi wtedy nas
Do WIELKIEJ swej PRZYSTANI! —
GRABIEC.

Kotwica Polski — to znak miecza Chrobrego

Zjazd Polaków-ewangelików

Warszawa. — W Warszawie rozpoczął się dwudniowy zjazd Polaków-ewangelików z całego kraju, który uczcił pamięć pastora Leopolda Otto, zmarłego w 1882 r.

Biorąca w zjeździe udział młodzież obradowała w sobotę w lokalu przy pl. Mirowskim 4 nad aktualnymi zagadnieniami organizacyjnymi.

W niedzielę odbyło się uroczyste odsłonięcie tablicy na domu przy ul. Królewskiej 19, gdzie mieszkał pastor Otto. O godz. 13.30 uczestnicy zjazdu złożyli wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza, a następnie przemaszserowali przez miasto, udając się na cmentarz ewangelicko-augsburski przy ul. Młynarskiej, gdzie oddano hołd cieniem pastora Otto oraz innym ewangelikom zasłużonym dla Polski, którzy spoczywają na cmentarzu.

Nowa placówka narodowa w pow. krakowskim

Kraków, 18. 2. (b.) Na terenie Woli Duchackiej i Prokocimia zawiązała się ostatnio nowa placówka narodowa o charakterze gospodarczym p. n. „Polska Chrześcijańska Kasa Bezprcentowa”, będąca filią Kasy Krakowskiej. Mieszkańcy obu gmin przyjęli wiadomość o powstaniu nowej placówki z dużą zyczliwością.

Szczególnie dobrze odbija się praca narodowców na tle akcji przedwyborczej. Oto bowiem przeciwnicy zamiast pracować tylko mówią, a narodowcy biorą się praktycznie do odżydzenia obu ważnych gmin podkrakowskich, w których wybory odbędą się w dniu 5 marca rb.

KRONIKA ŁODZI

Kradzież biżuterii. Do mieszkania przemysłowca Kramera (Piotrkowska 274) włamali się złodzieje i skradli biżuterię wartości 2.800 zł.

Zabójstwo o dziewczynę. W kolonii Górków, na tle rywalizacji o względy dziewczyny, Jan Malinowski zaczął idącego opodal zabudowań 27-letniego Tomasza Młynarczyka. Po krótkim sporze dał do niego dwa strzały rewolwerowe w pierś. Zabójcę aresztowano.

Strajk okupacyjny. W przedsiębiorstwie oczyszczania miasta wybuchł ponownie strajk okupacyjny w sprawie zmniejszenia płac robotniczych.

Tragiczna śmierć chłopca. 6-letni Zygmunt Juszcak, przechodząc przez parkan na posesji przy ul. Prądzyńskiego 54, w którym sztachety były częściowo wyłamane, utknął w nim tak nieszczęśliwie, że się udusił. Gdy spostrzeżono wypadek — malec już nie żył.

Nie pozwól, by głodne i zziębnięte były dzieci bezrobotnych

Nowiny Filmowe

Johann Strauss na weselu.

Piękna ta scena jest z filmu pt. „Wielki walc”. Rolę Straussa gra Fernand Gravey obok Milizy Korjus i Luizy Rainer. Fot. Metro-Goldwyn-Mayer

Romantyczna muzyka i śpiew

Jedynie hollywoodzkie pismo codzienne zachwyca się filmem „Wielki walc”

Podajemy poniżej przekład recenzji z filmu „Wielki walc”, w którym występują: Luiza Rainer, Fernand Gravey, Miliza Korjus.

Recenzja ta ukazała się w „The Hollywood Reporter”:

„Jeśli jesteś miłośnikiem muzyki lub zwolennikiem filmów w ogólności, będziesz zachwycony tym półtoragodzinnym programem wspaniałej, wesołej, romantycznej muzyki i śpiewu. Nareszcie film odkrył szczerzy, dźwięczny głos Milizy Korjus. I nareszcie „odkryto”, dzięki Bogu, walec Johanna Straussa. Wyjątkowo romantyczna opowieść o życiu króla walców, zawiera godne zapamiętania sceny na tle Wiednia, miasta, które żyło w takt walców, które miało swą własną filozofię opartą na... pieśni. Scenarzystom należy się pochwała za to, co zrobili i za to, że mądrze poświęcili dużo miejsca na muzykę.

„Przejdźmy i my do części muzycznej. Od „Życia artysty” poprzez „Nad pięknym modrym Dunajem” dał Dymitr Tiomkin piękną instrumentację i efekty do słynnych kompozycji Straussa. I jest jeszcze Miliza Korjus, rewelacyjne odkrycie naszych europejskich „łowców talentów”. Miliza Korjus ma głos wyjątkowo piękny. Skala i technika głosu, oraz niebywały artyzm zapierają dech w piersiach. Przy dużej fotogeniczności tej artystki i scenariuszach odpowiadających jej wyjątkowemu głosowi, będzie ona nową, wielką sensacją ekranu.

„Reżyseria Juliana Duviviera ma styl i wdzięk walców. Efekty fotograficzne są wspaniałe. Albertyna Rasch stworzyła balet, który zasługuje na więcej uwagi, aniżeli poświęcono mu we filmie.

„Faktem jest, że cały film jest piękny i radosny i dlatego przemówi do wszystkich. Fernand Gravey jest świetny w roli romantycznego bohatera, Johanna Straussa, a Luiza Rainer — jak zwykle doskonała. Hugh

Nieznana parę europejskich komików filmowych

stanowią Ruddy Godden i Kurt Seifert, którzy występują we filmie pt. „Robert i Bertrand”. Oto ich podobizny uchwycone przez obiektyw w chwili wchodzenia do piwnicy. Fot. Polski Tobis

Herbert, Lionel Atwill, Curt Bois i Christian Rub są pyszni. Wnoszą dużo urozmaicenia do niemuzycznych części filmu. Henry Hull jest imponujący jako cesarz Franciszek Józef, a Herman Bing ma swój naturalny humor w roli właściciela kawiarenki. Każdy z osobna i wszyscy razem zasługują na szczególne wyróżnienie, gdyż dali stuprocentowe kreacje.

Warto dodać, że w dobie obecnej, gdy amerykańska prasa fachowa ostro wytyka błędy i niedociągnięcia filmów hollywoodzkich, ta recenzja jest wyjątkowa i świadczy o dużej wartości filmu „Wielki walc”, który zgodnie z zapowiedzią wytwórni Metro-Goldwyn-Mayer, będzie jedną z rewelacji bieżącego sezonu filmowego.

A na koniec jeszcze jeden znamieny szczegół:

Pierwszym niefrancuskim filmem, który wyświetlony został 19 lutego w Operze Paryskiej jest „Wielki walc”. Fakt ten, o dużej doniosłości dla prestiżu filmu hollywoodzkiego został spowodowany wybitnym udziałem francuskich sił artystycznych (reżyser Julien Duvivier, główna męska rola Fernand Gravey) przy tworzeniu „Wielkiego walcu”, który okazał się jednym z najlepszych obrazów w dziejach filmu.

Patronat nad uroczystą premierą objęli: Prezydent Republiki Albert Lebrun, prezydenci obu Izb Ustawodawczych (Jules Jeanneney i Edward Herriot) oraz prezes rady ministrów Edward Daladier i minister oświecenia publicznego, Jean Zay.

Nowinki filmowe

Eleanor Powell wystąpi w nowym filmie pt. „Honolulu”. Akcja toczy się w Ameryce w Nowym Jorku, Hollywood i na Wyspach Malajskich, a przede wszystkim w Honolulu. Obok Eleanor Powell ukaże się Robert Young, którego coraz częściej widzimy na ekranie w towarzystwie co słynniejszych artystek filmowych.

Czy konkurentka Sonii Henie?

Na filmie owszem, ale nie w popisach łyżwiarskich. Helmi Finkenzeller, którą widzimy na zdjęciu, uprawia łyżwiarstwo raczej z amatorstwa. Fot. Polski Tobis

Zanim przystąpiono do nakręcania filmu „Cytadela”, reżyser tego obrazu, King Vidor, był nie lada w kłopotach: musiał projekty swe omówić z Rosalind Russell, która niezawsze godzi się na występ bez zaznajomienia się ze scenariuszem i bez przeforsowania swoich zdań. Fot. M. G. M.

Na zdjęciu scena z King Vidorem i Rosalind Russell. Film ten nakręcono w Anglii.

Amerykanie wybierają „naj”

Amerykańskie rekordomanie, skłonności do typowania naj-najlepszego, największego, najpopularniejszego itd. ma swój odpowiednik również w Hollywood.

Na początku roku sypią się wyróżnienia i nagrody za najlepszy film, za najlepsze kreacje, najlepszy scenariusz itd. Ma to swoje złe i dobre strony. Złe: bo każda większa czy mniejsza instytucja uzurpuje sobie prawo do wyróżniania filmów, co daje pole dla wielu nadużyć i wysuwania nawet słabych filmów kosztem wartościowych. Dobre: bo jest to jednak bodziec do pracy, szeroki teren dla rywalizacji artystycznej.

Całe szczęście jednak w tym, że spośród mnóstwa różnorodnych wyróżnień, tylko niektóre zyskały uznanie, prawo obywatelstwa. Ich rozgłos jest niezwykły. Wystarczy, by instytucje tego rodzaju, jak Akademia Wiedzy i Sztuki Filmowej lub Związek Krytyków Filmowych, albo hollywoodzki Preview Poll ogłosiły listy wyróżnionych

filmów i artystów, a staje się to szybko sensacją. Do takich to sensacji podwójnie należy tegoroczny wybór Preview Poll. Niezależnie bowiem od samego faktu doniosłości, jaką przypisują sfery filmowe wyborowi tej instytucji, stało się w tym roku tak,

Robert Donat,

świetny amant filmowy, odtwarza piękną postać we filmie pt. „Cytadela”.

że jeden film zdobył na 12 możliwych — siedem nagród.

I tak najlepszym filmem, który się ostatnio ukazał ogłoszono „Wielki walc”. Juliana Duvivier nagrodzono za realizację tegoż filmu. Nagrodę za najlepszą kobiecą kreację zdobyła Miliza Korjus, słynna śpiewaczka, której debiutem filmowym jest właśnie film „Wielki walc”. Nagrodzono również zdjęcia, muzykę, najlepszy fragment.

Związek Krytyków Filmowych uznał za najlepszy film mówiony po angielsku „The Citadel” (według powieści Cronina). Obsadę „Cytadeli” stanowią Robert Donat i Rosalind Russell, reżyserował King Vidor. Za wartościową kreację wyróżniono Lew Ayresa, „bohatera” filmu „Dr Kildare”.

Emil Jannings dopuszczony do operacji

przez znanego chirurga kliniki berlińskiej prof. Sauerbrucha.

Niedawno temu znany aktor filmowy Emil Jannings wraz z reżyserem Steinhoffem był świadkiem operacji, dokonanej przez znakomitego chirurga kliniki berlińskiej „Charité” prof. Sauerbrucha, celem zapoznania się ze środowiskiem przyszłego swego filmu.

Treścią tego najnowszego filmu Tobiasz będzie życie wielkiego uczonego prof. Roberta Kocha.

Niecodzienną nowością jest fakt, że rolę prof. Virchowa, asystenta prof. Kocha, powierzono świetnemu artyście Werner Kraussowi. Jest to pierwszy tego rodzaju wypadek, że dwaj aktorzy tej miary, co Jannings i Krauss występują w jednym filmie, przy czym należy dodać, że Krauss od szeregu lat nie zaakceptował scenariusza twierdząc, że nie może znaleźć odpowiedniej roli.